

Я ще не змирився з тим, що моє життя буде звичайним і буденним, як раптом трапилися речі незвичайні й небуденні. Перша з них стала жахливим шоком і, як усе, що змінює тебе назавжди, розколола моє життя навпіл: до і після. Як і більшість екстраординарних подій потім, вона стосувалася мого діда, Абрахама Портмана.

У дитинстві дідусь Портман був для мене найдивовижнішою людиною у світі. Він зростав у сирітському притулку, воював у війнах, перетинав океани на пароплаві, а пустелі — верхи на коні, виступав у цирку, знав усе про вогнепальну зброю та мистецтво самозахисту і, окрім англійської, розмовляв іще трьома мовами. Для хлопчини, який жодного разу в житті не був за межами Флориди, це здавалося незбагнено екзотичним, тому кожного разу, коли дід траплявся мені на очі, я чіплявся до нього, щоби він почаствував мене своїми розповідями. І він ніколи не відмовлявся: розказував свої історії так, наче то були величезні таємниці, які він міг довірити лише мені.

Коли мені виповнилося шість років, я вирішив, що мій єдиний шанс прожити життя хоча б наполовину так само цікаве, як і життя дідуся Портмана, — це стати дослідником. Він захоплював мене: проводив зі мною по півдня, схилившись над географічними мапами різних країн, позначав уявні експедиції низочками червоних кнопок і розповідав про ті фантастичні місця, які я одного дня віднайду. Удома ж я гордо походжав із картонною підзорною трубою, час від часу притуляв її до ока і вигукував: «Бачу землю! Приготувати групу висадки!» Потім моїм батькам

це набридало і вони виганяли мене надвір погуляти. Батьки побоювалися, що дід заразить мене якоюсь невиліковною мрійливістю, від котрої мені вже ніколи не одужати, і що ці фантазії стануть таким собі щепленням від більш практичних прагнень. Тому одного дня мати посадила мене біля себе і пояснила, що я не зможу стати дослідником з тієї простої причини, що все у світі вже досліджене й відкрито до мене. Так я дізнався, що народився в «неправильному» сторіччі, — і відчув себе обманутим.

А здогадавшись, що більшість оповідок дідуся Портмана аж ніяк не могли бути правдою, я відчув себе ще більш обманутим. У найнеймовірніших байках діда чомусь завжди йшлося про його дитинство, про те, як він народився у Польщі, а потім його відправили до якогось дитячого притулку в Уельсі. Коли ж я питався, чому йому довелося кинути своїх батьків, то відповідь була завжди одна й та сама: він кинув своїх батьків, бо за ним гналися потвори. Уся Польща кишіла потворами, казав дід.

— А що то були за потвори? — цікавився я, здивовано витріщаючись, хоча ця розмова часто повторювалася і стала таким собі ритуалом.

— Моторошні згорблені істоти з прогнилою шкірою та чорними очима, — відповідав дід Портман. — А ходили вони ось так. — Він скоцюрблювався і дибав за мною, наче якась потвора зі старого фільму, а я, регочучи, утікав.

Щоразу, описуючи тих потвор, дід додавав якусь огидну й моторошну деталь: то вони смерділи, як купа зогнилого сміття, то вони були невидимі і можна було побачити лише їхні тіні, то у них в роті крилися гнучкі мацаки, які вони блискавично вистрелювали, щоби схопити свою жертву і затягнути у пащечку з міцними щелепами. Після таких оповідок я подовгу не міг заснути, бо моя надміру розвинена уява легко перетворювала сичання автомобільних покриток по мокрому асфальту на важке здавлене дихання під моїм ві-

Важко сказати, жартує він чи ні. До того ж, мій дід не мав репутації такого собі жартівника. Помітивши на моєму обличчі сумнів, він нахмурився.

— Гарзд, можеш не вірити мені на слово, — заявив він. — Але я маю фотографії! — І, відсунувши свого шезлонга, дід пішов у будинок, а я залишився на заскленій веранді. За хвилину він повернувся з сигарною коробкою в руці. Я нахилився і побачив, як дідусь видобув чотири пожовклі й порепані фото.

Перше являло собою знімок предмета, схожого на комплект одяжі, але без людини всередині. Ані комплект, ані людина не мали голови.

— Та ні, він має голову, — вишкірився дід. — Але для тебе вона невидима.

— А чому невидима? Це що — чоловік-невидимка?

— Диви, який ти головастий! — Дідо звів брову, немов страшенно здивувався моїм дедуктивним здібностям. — Його звали Мілард. Кумедний хлопець. Часом він казав: «Слухай-но, Ейбе, а я знаю, чим ти сьогодні займався». І розповідав, де я був, що їв і коли длубався у носі, гадаючи, що мене ніхто не бачить. Інколи він йшов за ким-небудь слідком, тихо, як та миша. Він був без одяжі, голяка, щоби ніхто його не помітив, — і спостерігав! — Дід похитав головою. — Аж не віриться, еге ж? — Потім він підсунув мені ще одне фото. Почекавши, поки я роздивлюся його, дід спитав: — Ну, як? Що ти бачиш?

— То маленька дівчинка, еге ж?

— А що ще ти бачиш?

— На її голові — корона.

Дід постукав пальцем по нижній частині фото.

— А що ти скажеш про її ноги?

Я підніс фото ближче до очей. І побачив, що ноги дівчинки не торкалися землі. Але вона не стрибала, а здавалося, просто висіла в повітрі. Я ошелешено роззявив рота.

— Та вона ж летить!

— Майже летить, — уточнив дід. — Вона левітує. Однак та дівчинка не завжди могла себе контролювати, тому нам доводилося прив'язувати її мотузкою, щоби вона нікуди не залетіла!

Я прикипів поглядом до химерного лялькового обличчя дівчинки.

— Правда?

— Звісно, що правда, — різко кинув дід, зібрав фото і поклав інше, на якому був зображений худорлявий хлопець, що однією рукою піднімав величезний камінь.

— Віктор із сестрою були менш здібними, зате якими ж сильними вони були!

— Щось він не схожий на силача, — зауважив я, придивляючись до тоненьких хлопчачих рук.

— Слово честі, він був надзвичайно дужий. Якось я здумав помірятися з ним силою в руках, так він мені мало кисть не зламав!

Але найхимернішим фото було останнє. То була чиясь потилиця з намальованим на ній обличчям.